

والدین و سواد رسانه (هر آنچه که والدین باید در مورد سواد رسانه بدانند)

آگاهی والدین در شناخت ابزارهای رسانه ای،
اولین قدم در **سلامت فکری کودکان**

کارگروه کاربست فن آوری های نوین
در آموزش یادگیری استان اصفهان

سواد رسانه‌ای

در یک تعریف بسیار کلی عبارت است از یک نوع درک متکی بر مهارت که بر اساس آن می‌توان انواع رسانه‌ها و انواع تولیدات آن‌ها را شناخت و از یکدیگر تفکیک و شناسایی کرد. به عبارت دیگر، سواد رسانه‌ای به مخاطب کمک می‌کند تا از سبدهای رسانه‌ها به شکلی درست و هوشمندانه استفاده کند.

سواد
رسانه
ای

ضرورت توجه والدین به مفهوم سواد رسانه‌ای

خانواده‌ها با حجم عظیمی از رسانه‌ها و کالاهای فرهنگی مواجهه‌اند که توجه ویژه به سواد رسانه‌ای، به انتخاب و استفاده آگاهانه خانواده‌ها در مصرف رسانه‌ها و کالاهای فرهنگی در محیط خانواده کمک می‌کند و موجب می‌شود که والدین هر فیلم، بازی، پویانمایی و یا رسانه مجازی را صرفاً به دلیل جذاب و سرگرم کننده بودن برای فرزندان خود خریداری و یا در منزل استفاده نکنند و در انتخاب هر رسانه و کالای فرهنگی هم به میزان سودمندی تربیتی آن و هم به ویژگی‌های رشدی فرزندان خود توجه کنند.

آثار استفاده نادرست از رسانه‌ها و کالاهای فرهنگی

هشدار!

آسیب‌های جسمی

آسیب‌های اخلاقی

آسیب‌های اعتقادی

افت تحصیلی

خطر مواجهه با محتوای غیر اخلاقی

چاقی مفرط به جهت کم شدن

تحرک و ورزش و بازی‌های فعال

جدی بگیرید.....

مهارت‌های ضروری سواد رسانه‌ای

(آنچه کودکان و نوجوانان باید در مورد سواد رسانه‌ای بدانند)

مهارت‌های عمومی کار با رایانه
مهارت‌های استفاده از اینترنت
آشنایی با آسیب‌ها و مخاطرات تهدید کننده
کودکان و نوجوانان در فضای مجازی
آشنایی با انواع بازی‌های رایانه‌ای و
دسته‌های آن‌ها
آشنایی با آسیب‌های ناشی از استفاده‌ی غیر
صحیح از بازی‌های رایانه‌ای
آشنایی با امکانات و قابلیت‌های فضای
مجازی برای زندگی بهتر

ارائه راهکارها برای آموزش سواد رسانه به فرزندان

1- تقوای رسانه: والدین نباید به خود اجازه دیدن هر برنامه و استفاده از هر رسانه‌ای را بدهند. کودکان دائماً در حال تقلید از شما هستند و در نتیجه اگر از برنامه‌ای با محتوای نامناسب استفاده کردند، به نوعی قبح‌زستی این دست برنامه‌ها را نزد کودک و فرزند خود شکسته‌اند و این اجازه را به کودک خود برای استفاده از این برنامه داده‌اند.

2- زمان بندی: برنامه‌ها را برای استفاده خود و کودک کانتان زمان بندی کنید. این باعث می‌شود که کودک پای برنامه‌هایی بنشینند که مناسب سن و سالشان است.

3- تماشای دسته جمعی: خانواده‌گی به تماشای بعضی از برنامه‌های رسانه بنشینید. با این کار کودک شما از دیدن برنامه‌ها لذت می‌برد و ادراک متفاوتی خواهند داشت. آنها همچنین یاد می‌گیرند که چه برنامه‌هایی برای دیدن با هنجارهای خانواده سازگار است.

4- برای کودکان تو ضیح دهیم: بعضی از برنامه‌ها را برای کودکان خود با زبان ساده تفسیر کنید. این کار تأثیر شگرفی در ایجاد سواد رسانه‌ای و آگاه شدن فرزندان از رسانه‌ها دارد. همچنین این کار باعث رشد تفکر انتقادی آنها خواهد شد؛ تفکری که اگر ایجاد شود، کودکان پیش از هر برنامه‌ای، از خود خواهند پرسید: من چرا باید این برنامه را نگاه کنم؟

5- توجه به شرایط: پرهیز والدین از دیدن برنامه‌هایی که شرایط دیدن برای آن برنامه فراهم نیست، می‌تواند موثر باشد. شاید این برنامه کار بردی و مفید نیز باشد اما به هر علتی باعث ایجاد تخیلات و تفکرات منفی در دیگر اعضای خانواده می‌شود. پس زمان و وقت مناسب برای دیدن آن برنامه را پیدا کنید.

6- نظارت: نظارت بر محتوای برنامه‌ها و بازی‌هایی که کودکان با آن مشغول هستند و همراهی کودکان در خرید و انتخاب بازی‌های رایانه‌ای، گام موثری در ایجاد سواد رسانه‌ای است.

7- آشناسازی با رسانه‌ها: آشناسازی با نحوه استفاده از رسانه‌ها مخصوصاً وسایل ارتباطی هوشمند، بسیار مهم است. در این حوزه یک شکاف آگاهی بین والدین و فرزندان‌شان وجود دارد؛ یعنی اینکه سواد استفاده از رسانه‌های دیجیتال کودکان برخی اوقات از والدین آن‌ها بیشتر است که این امر باعث سخت‌تر شدن کنترل فرزند می‌شود. پس والدین باید برای آشناسازی با این وسایل تلاش بیشتر را انجام دهند.

سخن پایانی

باید بدانیم که فرزندان اگر کار یا رفتاری انجام می دهند، همان کار یا رفتاری است که والدینشان در گذشته به شکل دیگر انجام داده اند. پس خوب رفتار کردن و آگاه بودن والدین، مهم ترین علت برای فرزندان آگاه و هوشمند است.

سواد رسانه ای نداشتن یعنی،
پذیرفتن هر چیزی بدون تحقیق!

منبع وسایت علمی مفید جهت استفاده

<https://savadrasane.ir>

کامل ترین مرجع آموزش سواد رسانه

و فضای مجازی در کشور

کتاب (اصول آموزش سواد رسانه‌ای به کودکان)

(به روزترین منبع در حوزه علوم ارتباطات)

